Ijumaa 21 Agosti 2020
www.timesmajira.co.tz

Makumbusho ya Majimaji: Hifadhi ya kumbukumbu harakati za ukombozi Afrika

Na Albano Midelo

MAKUMBUSHO ya Taifa ya Majimaji, iliyopo Mahenge mjini Songea, ni miongoni mwa makumbusho saba za Shirika la Makumbusho ya Taifa na vituo 91 vya kale vilivyopo nchini.

Makumbusho ya Majimaji ilianzishwa na kufunguliwa Julai 6 mwaka 1980, lengo ikiwa kutunza kumbukumbu ya historia ya Vita ya Majimaji iliyopiganwa mwaka 1905 hadi 1907.

Mhifadhi wa Makumbusho ya Taifa ya Majimaji, Adson Ndyanabo anasema kuwa makumbusho hiyo imejengwa katika eneo ambamo mashujaa 67 walizikwa baada ya kunyongwa kikatili na Wajerumani.

Anasema kwamba katika eneo hilo la mashujaa, maarufu kama 'Hero Square', kuna makaburi mawili ya mashujaa, moja la halaiki ambamo walizikwa mashujaa 66 kwenye kaburi moja baada ya kunyongwa Februari 27 mwaka1906 na serikali ya wakoloni wa Kijerumani.

Anasema kuwa, kaburi la pili lililopo kwenye makumbusho hiyo ni la Jemedari wa Wangoni, Nduna (Sub Chief) Songea Mbano aliyenyongwa Machi 2 mwaka 1906. Mji wa Songea ulipewa jina hilo kwa heshima ya jemedari huyo.

"Tangu kuanzishwa kwa makumbusho hii, usimamizi wake ulikuwa unabadilika mara kwa mara, kati ya mamlaka ya mkoa, Halmashauri ya Manispaa ya Songea na Baraza la Makumbusho ya Majimaji na desturi za Mkoa wa Ruvuma," Ndyanabo anasema.

Hata hivyo, anasema kuwa Desemba 8 mwaka 2009, Makumbusho ya Majimaji ilikabidhiwa kwa Shirika la Makumbusho ya Taifa Tanzania baada ya Wizara ya Maliasili na Utalii kutangaza hatua hiyo kupitia Shera ya Makumbusho ya Taifa Namba Saba (7) ya Mwaka 1980.

Mhifadhi huyo wa makumbusho ya taifa anataja dira ya Makumbusho ya Taifa ya Majimaji kwamba ni kuwa kitovu cha weledi katika uhifadhi wa kumbukumbu za harakati za kupigania uhuru wa Bara la Afrika, kwa kuhifadhi Kumbukumbu za Vita ya Majimaji.

Anataja malengo ya Makumbusho ya Taifa ya Majimaji ya Songea kuwa ni uhifadhi wa Kumbukumbu za Vita ya Majimaji kwa manufaa ya vizazi vya sasa na vijavyo.

Licha ya uwepo wa Makumbusho ya Taifa ya Majimaji, Mhifadhi huyo anasema kuwa katika mji wa Songea kuna Makumbusho ya Dkt Rashid Mfaume Kawawa.

Anasema kuwa, katika maadhimisho ya kumbukizi ya mashujaa wa Vita ya Majimaji iliyofanyika Februari 27 mwaka 2015, sanjari na onesho la Historia ya Hayati Dkt Rashid Mfaume Kawawa, familia waliahidi kutoa nyumba moja kubwa ya mbele ya familia, na nyingine za uwani, zilizopo eneo la Bombambili mjini Songea, kwa ajili ya Makumbusho ya Taifa ya Majimaji.

Anataja lengo kuu la kuanzishwa makumbusho hiyo kuwa ni kutunza na kuhuisha historia nzuri ya kutukuka ya Hayati Dkt Rashid Mfaume Kawawa 'Simba wa Vita'.

Kulingana na Mhifadhi huyo, Makumbusho ya Dkt Rashid Kawawa ilianzishwa na kufunguliwa rasmi Februari 27 mwaka 2017, ambapo hivi sasa ukarabati unaendelea kwa kusimamiwa na Wakala ya Majengo Tanzania (TBA) Mkoa wa Ruvuma.

Anasema kuwa serikali ya awamu ya tano imetoa zaidi ya shilingi milioni 164 kwa ajili ya ukarabati wa Makumbusho ya Dkt Rashid Mfaume Kawawa, na kwamba kazi ya uboreshaji ambayo inasimamiwa na TBA bado inaendelea.

Ndyanabo anabainisha zaidi kuwa, Makumbusho ya Taifa kwa kushirikiana na Idara ya Mambo ya Kale na Mkoa wa Ruvuma, wameweka mikakati ya kuboresha sekta ya utalii kwa kulinda maeneo ya kihistoria na kitamaduni huku wakishirikisha wananchi.

Mikakati mingine anataja kuwa ni kutumia viwanja vya Makumbusho ya Majimaji kwa ajili ya shughuli za maonesho na za jamii, kama vile semina na warsha, ili kuongeza idadi ya watalii na pato la kituo.

Anasema kuwa, Makumbusho ya Taifa Majimaji inatumia tamasha la Kumbukizi ya Mashujaa wa Vita ya Majimaji na utalii wa utamaduni kama jukwaa la kupambana na umaskini, ujinga na maradhi, kwa kushirikisha wadau wa sekta ya utalii kwenye program mbalimbali, ikiwemo maonesho ya vivutio vya utalii mkoani Ruvuma.

Anataja mikakati mingine kuwa ni kuendelea kutangaza vivutio vya utalii, ili kuhamasisha uwekezaji na kuvutia wageni wa ndani na nje ya nchi kupitia redio na runinga za Mkoa wa Ruvuma na zilizopo nje ya mkoa kwa kuandaa makala mbalimbali.

Makumbusho hiyo pia inatumika kutoa elimu kwa umma, na hutumika kama kituo kwa watu mbalimbali wanaotembelea, hususani wanafunzi wa sekondari na msingi ambao ndiyo warithi wa historia ya Vita ya Majimaji na wenye jukumu la kuendeleza historia hiyo.

Anataja mafanikio ambayo yamepatikana tangu kuanzishwa kwa Makumbusho hiyo kuwa ni kutangazwa kwa mji wa Songea kuwa mji wa kishujaa na wa kihistoria mwaka 2010, kufanyika tamasha la kitaifa la Kumbukizi ya Mashujaa kwenye Makumbusho ya Taifa ya Majimaji kila mwaka, na ukarabati wa kituo cha makumbusho, hivyo kuvutia na kuenzi eneo ambamo walizikwa mashujaa wa Majimaji.

Mafanikio mengine ni kukabidhiwa kwa nyumba ya Dkt Rashid Mfaume Kawawa na kufunguliwa rasmi mwaka 2017, na kuwa Makumbusho ya Kumbukumbu ya Dkt Rashid Mfaume Kawawa.

"Makumbusho ya Taifa ya Majimaji inatoa fursa kwa wadau wa urithi wa utamaduni kukutana na kubadilishana uzoefu katika kuendeleza urithi wa utamaduni," Ndyanabo anasema.

Licha ya mafanikio hayo, Mhifadhi huyo wa Makumbusho ya Taifa ya Majimaji anataja changamoto zilizopo kuwa ni uchakavu na uhaba wa miundombinu ya uhifadhi, ikiwemo ukosefu wa vyumba maalum kwa ajili ya uhifadhi wa kumbukumbu za maonesho, na kutokamilika kwa uzio kuzunguka eneo la makumbusho hiyo.

Changamoto nyingine anataja kuwa ni upungufu wa watumishi kwenye makumbusho zote mbili za Majimaji na Rashid Kawawa, na uhaba wa fedha za kuendeshea utafiti kwa ajili ya kupata na kutoa taarifa sahihi za historia ya Vita ya Majimaji.

Kulingana na Mhifadhi huyo, Makumbusho ya Taifa ya Tanzania inatarajia kuanzisha maktaba na Kituo cha Utafiti wa Ukombozi wa Bara la Afrika na Uzalendo kwenye makumbusho ya taifa ya Majimaji na Dkt Rashid Mfaume Kawawa .

Akizungumza mara baada ya kutembelea makumbusho hiyo, Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Dkt Harrison Mwakyembe, alisema kuwa asilimia 90 ya vitabu vya Tanzania havina maudhui ya ukweli kuhusu Tanzania ilivyopata uhuru wake bila kumwaga damu.

Dkt Mwakyembe alisema kuwa suala la kupata uhuru ni mchakato, hivyo Uhuru wa Tanzania, wakati huo Tanganyika, haukupatikana kwa njia ambazo waandishi wa vitabu wametaja, kwa sababu kuna wananchi walijitolea katika harakati za ukombozi hadi kumwaga damu.

Dkt Mwakyembe, akiwa kwenye Makumbusho ya Taifa ya Majimaji, alishuhudia historia ya ukombozi ilivyoanza wakati wa Vita vya Majimaji kuanzia mwaka 1905 hadi 1907, wakati mashujaa 67 walinyongwa na kuzikwa kwenye makaburi yaliyopo ndani ya makumbusho hiyo.

Kulingana na Dkt Mwakyembe, vitabu vingi vya historia ya upatikanaji wa Uhuru ya Tanganyika, vimeandika kuwa Tanzania Bara ilipata Uhuru bila kumwaga damu, jambo ambalo anasema si sahihi, kwa sababu tangu miaka ya Vita ya Majimaji wananchi wa Tanganyika walikataa Utawala wa Wajerumani, ambao walikuwa wanatawala nchini, na kwamba baadhi yao walipoteza maisha kwa kumwaga damu.

Alisema, "Babu zetu walipigania uhuru kwa kumwaga damu, kwa lengo la kupinga Utawala wa Wajerumani, na ndipo walipoanzisha Vita ya Majimaji na kupigana tangu mwaka 1905 hadi 1907.

"Mashujaa wa Vita ya Majimaji 67 walinyongwa na kuzikwa katika kaburi la pamoja.

"Kwa kweli, hapo sikubaliani na waandishi wa Historia ya Tanzania, kwamba eti uhuru wetu ulipatikana bila kumwaga damu, nafikiri waanzie mwanzo kabisa, badala ya kuanzia wakati wa uhuru," Dkt Mwakyembe alisisitiza.

Dkt Mwakyembe alishauri waandishi wa vitabu vya historia waanzie toka enzi za Vita ya Majimaji iliyopiganwa katika mikoa nane ya Tanganyika, ikiwemo Ruvuma, na kwamba wataje idadi ya mashujaa waliomwaga damu.

Pia, alitoa rai kwa wanafunzi kuwa, waende kujifunza uhalisia wa vitendo na kuona picha mbalimbali na vifaa halisi vilivyotumika katika Vita ya Majimaji kwenye Makumbusho ya Taifa ya Majimaji.

Kaburi la pamoja la mashujaa 66 na kaburi moja la Jemedari wa Wangoni, Nduna Songea Mbano, yaliyomo kwenye Makumbusho ya Taifa ya Majimaji mjini Songea mkoani Ruvuma.

Lango kuu la kuingia Makumbusho ya Taifa ya Majimaji mjini Songea. (Picha zote na Mpigapicha Wetu)

Scanned with CamScanner